

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Проект

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ФІЛОСОФІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії

за спеціальністю 033 Філософія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради _____ І.Є. Цепенда
(протокол №__ від «__» _____ 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «__» _____ 2022 року

Ректор _____ І.Є. Цепенда
(наказ №__ від «__» _____ 2022 р.)

Івано-Франківськ, 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«ФІЛОСОФІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії
за спеціальністю 033 Філософія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми _____ М.В. Дойчик
Члени проєктної групи _____ І.М. Гоян
_____ Р.П. Даниляк

ВНЕСЕНО:

Кафедрою філософії, соціології та релігієзнавства
Протокол №__ від «__» _____ 2022 р.
Завідувач кафедри _____ М.В. Дойчик

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою філософського факультету
Протокол №__ від «__» _____ 2022 р.
Голова вченої ради _____ Л.Д. Заграй

НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказ ректора №_____ від «__» _____ 2022 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

«__» _____ 2022 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник _____ І.Ф. Солонець

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія була розроблена й затверджена на засіданні кафедри філософії та соціології від 09.02.2016 р., протокол № 10, погоджено вченою радою філософського факультету від 25.02.2016 р., протокол № 7 та вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 29.03.2016 р., протокол № 3.

При розробці освітньо-наукової програми враховані норми Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 р. № 509); «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

У 2020 р. до освітньо-наукової програми «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія було внесено зміни, оновлено та затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та релігієзнавства від 02.06.2020 р., протокол №9, погоджено вченою радою філософського факультету від 30.06.2020р., протокол №11, затверджено вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 31.08.2020 р., протокол № 7 та введено в дію з 01.09.2020 р. наказом ректора №38/06-13-С-а від 31.08.2020 р.

У зв'язку з затвердженням державного стандарту вищої освіти зі спеціальності 033 Філософія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ МОН №287 від 01.04.2022 р.) у 2022 р. до освітньо-наукової програми «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія було оновлено та затверджено на засіданні кафедри філософії,

соціології та релігієзнавства від _____2022 р., протокол №____, погоджено вченою радою філософського факультету від _____2022 р., протокол №____, затверджено вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від _____2022 р., протокол № ____ та введено в дію з _____ 2022 р. наказом ректора №_____ від _____2022 р.

Освітньо-наукову програму «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія розроблено робочою групою у складі:

1. Дойчик Максим Вікторович, доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії, соціології та релігієзнавства – гарант освітньо-наукової програми;
2. Гоян Ігор Миколайович, доктор філософських наук, професор, декан філософського факультету, професор кафедри філософії, соціології та релігієзнавства.
3. Даниляк Ростислав Петрович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства;

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Качкан В.А. – завідувач кафедри українознавства і філософії Івано-Франківського національного медичного університету, професор, академік АН Вищої школи України.
2. Мозгова Н.Г. – завідувачка кафедри філософії Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, доктор філософських наук, професор.
3. Кравченко В.Ю. – завідувачка кафедри суспільних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, кандидат психологічних наук, доцент
4. Корнелюк М.М. – заступник начальника управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської облдержадміністрації.

1. Профіль освітньо-наукової програми «Філософія»

зі спеціальності 033 «Філософія»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, факультет психології, кафедра філософії, соціології та релігієзнавства
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Доктор філософії у галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія»
Офіційна назва освітньої програми	«Філософія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС. Термін навчання: 4 роки.
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень програми	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQFLLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/доктор-філософії/033-філософія/
2 – Мета освітньої програми	
Мета освітньої програми	Підготовка конкурентоспроможного, інтегрованого у міжнародний науково-освітній простір фахівця, здатного розв'язувати комплексні проблеми науково-організаційного, дослідницько-інноваційного і прикладного характеру в галузі теоретичної, практичної діяльності філософа та викладацької діяльності.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<p><i>Об'єкт діяльності:</i> комплексні проблеми і дослідницькі проекти в галузі філософії, ефективність їх дослідження і розв'язання для поступу філософської науки; методологічні підходи і методи науково-філософських досліджень, стратегії міждисциплінарного дослідження.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> комплекс ідей, понять, категорій, теорій, принципів, методів, концепцій, підходів, стратегій філософії як</p>

	<p>фундаментального способу культурної рефлексії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методологічні підходи сучасної філософії, сучасні методики викладання філософії, сучасні цифрові технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> комунікаційне обладнання, інформаційні засоби, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Освітньо-наукова програма спрямована на формування цілісного філософського світогляду, розвиток професійних компетентностей, необхідних для здійснення дослідницької, практичної та викладацької діяльності у галузі філософії і методології науки.</p> <p>Ключові слова: буття, мислення, людина, історія філософії, теорія та методологія історико-філософського пізнання, концепції, парадигми, об'єктивні закономірності, мораль, практика, мудрість.</p>
Особливості програми	<p>Особливістю ОНП є прагнення зберегти спадкоємність між поколіннями науковців-філософів через подальший розвиток багаторічної традиції підготовки кафедрою філософії, соціології та релігієзнавства нових науково-педагогічних кадрів спеціальності 033 «Філософія» на регіональному рівні. Важливою особливістю ОНП є орієнтація на забезпечення якості вищої освіти; розвиток дослідницької, методологічної, комунікативної компетентностей; органічне поєднання професійної та вибіркової частин освітнього процесу; реалізацію під час навчання можливості проведення і апробації результатів наукових досліджень, що забезпечується збалансованим за рівнем досвіду і кваліфікації професорсько-викладацьким складом. Як і освітня, так і наукова складові програми, покликані через навчання на дослідницькій основі забезпечити належну індивідуальну професійну підготовку фахівця, здатного розв'язувати комплексні проблеми науково-організаційного, дослідницько-інноваційного і прикладного характеру в галузі теоретичної, практичної діяльності філософа та викладацької діяльності.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Посади наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти.</p> <p>Види економічної діяльності (за КВЕД 009:2010):</p> <p>72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук; 85.42 Вища освіта; 84.12 Діяльність у сфері державного управління; 94.91 Діяльність релігійних організацій.</p> <p>Випускники програми можуть виконувати зазначену професійну роботу (за ДК 003:2010):</p> <p>2310.2 Викладач вищого навчального закладу; 2443.1 (23667) Науковий співробітник (філософія); 2443.1</p>

	Науковий співробітник-консультант (філософія); 2443.2. Філософ; 2443.2. Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях).
Подальше навчання	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	У програмі використовуються такі основні методи навчання: проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій проблемного характеру, семінарів-дискусій, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, індивідуальних науково-дослідних завдань, презентацій, змішаних форм навчання із використанням онлайн-технологій, дистанційного навчання, підготовки тез доповідей, статей, проєктів. Педагогічні навички насамперед набуваються під час семінарських занять з курсу «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика». В межах індивідуальної освітньої траєкторії реалізуються можливості академічної свободи в сенсі вивчення здобувачами дисциплін за власним вибором, які корелюються з темами їхніх дисертаційних досліджень. Отримані навички закріплюються під час виконання наукового дослідження та публічного захисту його результатів.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень аспірантів відбувається за системою ECTS, 100 бальною шкалою та національною шкалою. Форми контролю – поточний та підсумковий (іспит) або залік. Поточний включає контроль знань, умінь та навичок здобувачів на лекціях, семінарських (практичних), лабораторних заняттях, під час виконання індивідуальних завдань та інших видів самостійної роботи. Аспірант зобов'язаний систематично відвідувати лекційні заняття; брати активну участь у роботі на семінарських (практичних), лабораторних заняттях; вчасно виконувати завдання, які зазначено в силабусах курсів; дотримуватися принципів академічної доброчесності. Підсумковий контроль проводиться у формі екзаменів (іспитів), заліків та підсумкової атестації. Підсумкова атестація здобувачів ступеня доктора філософії проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК01 Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК4. Здатність розробляти

	<p>проекти та управляти ними. ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей. СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень. СК3. Здатність застосовувати методи філософського і 7 міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії. СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>ПР1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.</p> <p>ПР2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.</p> <p>ПР3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.</p> <p>ПР4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.</p> <p>ПР5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПР6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.</p> <p>ПР7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>ПР8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати 8 значущі наукові</p>	

<p>проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>ПР9. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації Програми	
Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-наукової програми, мають науковий ступінь і/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, що відповідає вимогам ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності рівня вищої освіти, згідно додатку 4 до Ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності рівня вищої освіти, згідно додатку 5 до Ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347. Наявні онлайн-бібліотека, система d-learn, навчальний контент, робочі програми навчальних дисциплін, силабуси, індивідуальні науково-дослідні завдання, програма педагогічної практики. Офіційний веб-сайт https://pnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність для ЗВО забезпечується відповідно до угод Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність для ЗВО забезпечується відповідно до угод Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та угод про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+, Жан Моне).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Відповідно до нормативно-правових документів.

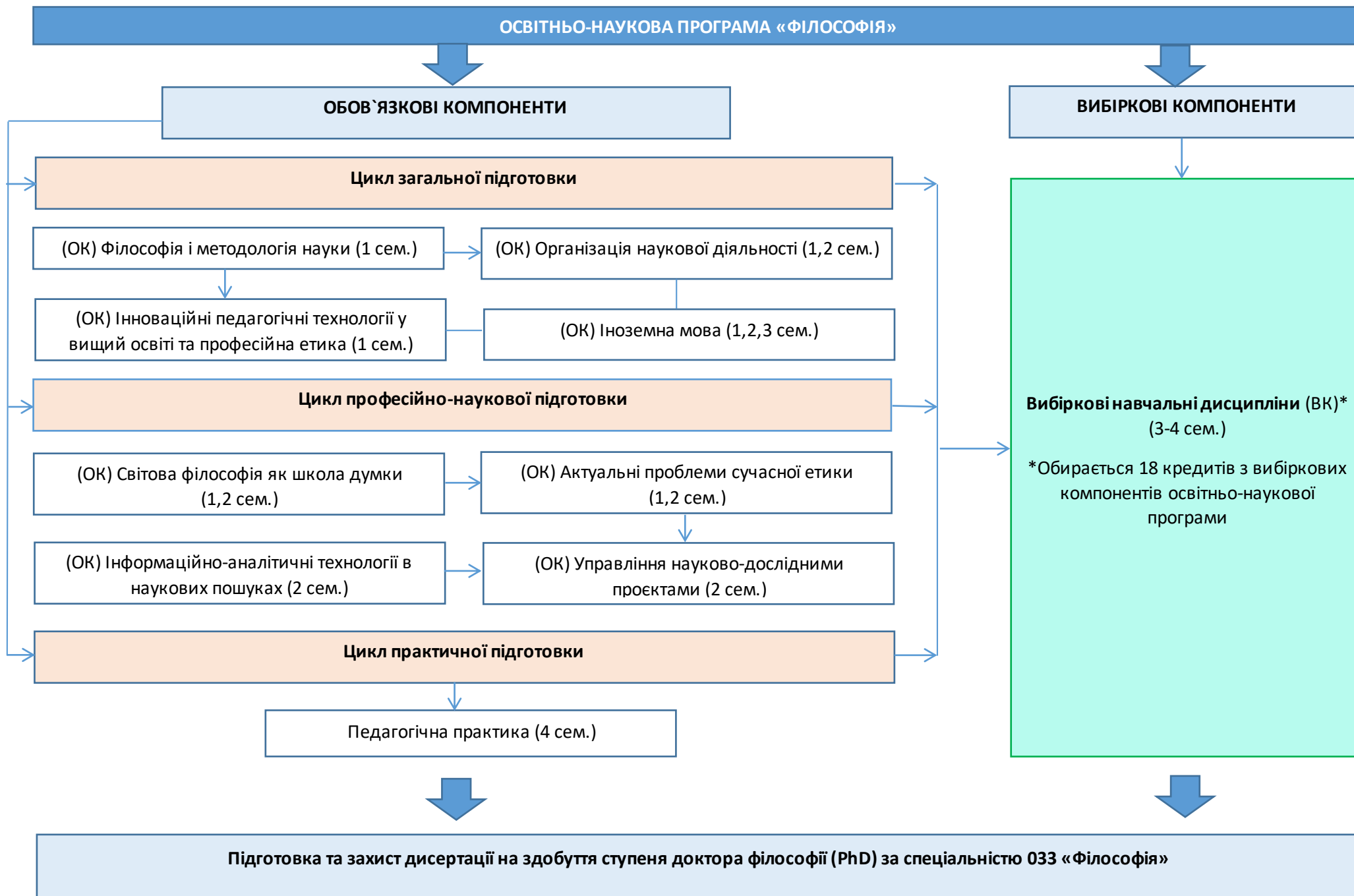
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
1. Нормативні навчальні дисципліни				
1.1. Цикл загальної підготовки				
OK1	Іноземна мова	9	1,2,3	Залік, Екзамен
OK2	Організація наукової діяльності	6	1-2	Залік
OK3	Філософія і методологія науки	3	1	Екзамен
OK4	Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика	3	1	Залік
	Разом	21		
1.2. Цикл професійно-наукової підготовки				
OK5	Світова філософія як школа думки	6	1,2	Залік, Екзамен
OK6	Актуальні проблеми сучасної етики	6	1,2	Залік, Екзамен
OK7	Управління науково-дослідницькими проєктами	3	2	Залік
OK8	Інформаційно-аналітичні технології в наукових пошуках	3	2	Екзамен
	Разом	18		
1.3. Цикл практичної підготовки				
OK9	Педагогічна практика	3	4	Залік
	Всього	3		
	Разом	42		
2. Вибіркові навчальні дисципліни				
BK10	Теоретичні основи соціальної філософії і соціального прогнозування	3	3	Екзамен
BK11	Люди́нотворча сутність культури	3	3	Екзамен
BK12	Академічна доброчесність як чинник актуалізації гідності особистості	3	3	Екзамен

ВК13	Дидактика філософії	3	3	Екзамен
ВК14	Теорія прийняття моральних рішень	3	4	Залік
ВК15	Синергетична методологія в дослідженні феномену моралі	3	4	Залік
ВК16	Критичне мислення	3	3	Залік
ВК17	Евристичне конструювання філософських понять та концептів	3	3	Залік
ВК18	Філософія освіти і сучасні проблеми вищої школи	3	3	Залік
ВК19	Філософський аналіз сучасного мистецтва	3	3	Залік
ВК20	Тренінг з організації ведення переговорів	3	4	Екзамен
ВК21	Методика проведення наукових дебатів	3	4	Екзамен
	Разом	18		
Загальний обсяг кредитів обов'язкових компонент		42		
Загальний обсяг кредитів вибірових компонент		18		
Загальний обсяг кредитів освітньої програми		60		

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері філософії або на її межі з іншими спеціальностями і передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).

Випускна атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Філософія» затверджується видачею диплому встановленого зразка про присудження ступеня доктор філософії, з отриманням кваліфікації – доктора філософії у галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія».

Гарант освітньо-наукової програми _____ / М.В. Дойчик

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компоненти ОП	Програмні компетентності										
	Загальні компетентності (СК)					Фахові компетентності (СК)					
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6
ОК1			+	+			+		+		
ОК2		+									+
ОК3	+	+			+	+		+		+	+
ОК4			+	+			+		+		
ОК5	+	+			+	+		+		+	+
ОК6	+	+			+	+		+		+	+
ОК7			+	+			+				
ОК8			+	+			+		+		
ОК9											

Гарант освітньо-наукової програми _____ / М.В. Дойчик

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

Компоненти ОП	Програмні результати навчання (ПРН)								
	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9
ОК1		+	+				+		+
ОК2				+			+		
ОК3	+	+	+	+	+	+		+	
ОК4						+		+	+
ОК5	+	+	+	+	+	+		+	
ОК6	+	+	+	+	+	+		+	
ОК7		+						+	
ОК8							+	+	+
ОК9						+			+

Гарант освітньо-наукової програми _____ / М.В. Дойчик